

Petri Huru ps

Kirjallinen kysymys luonnonsuojelulailla rauhoitettujen lintujen poikkeuslupakäsittelyn siirrosta Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle

Eduskunnan puhemiehelle

Maa- ja metsätalousministeriö ja ympäristöministeriö asettivat noin vuosi sitten työryhmän valkoposkikihanhien aiheuttamien vahinkojen ja haittojen vähentämiseksi. Työryhmästä käytetään tänä päivänä myös nimeä valkoposkikihanhityöryhmä (ns. "hanhinyrkki"). Työryhmä perustettiin siksi, että valkoposkikihanhien aiheuttamat vahingot ja niistä maksetut korvaukset ovat lisääntyneet viimeksi kuluneiden kymmenen vuoden aikana merkittävästi.

Merkittävimmät vahingot syntyvät nykyään Suomen kautta muuttavien valkoposkikihanhien aiheuttamina maataloudelle, erityisesti Itä-Suomessa. Valkoposkikihanhien aiheuttamat vahingot olivat merkittäviä vahinkoja erityisesti kotieläintiloille ja nurmiviljelylle keväällä 2020. Vahinkojen korvaussumma nousi Suomessa noin 2,7 miljoonaan euroon. Tämän johdosta asianomaisen työryhmän tavoitteena oli tehdä konkreettisia esityksiä ja esittää vaihtoehtoja poliittisia linjauksia varten valkoposkikihanhien aiheuttamien vahinkojen ja haittojen vähentämiseksi.

Alueelliset ELY-keskukset myöntävät avustukset aiheutuneiden vahinkojen perusteella vahingonkäräjien hakemuksesta. Ympäristöministeriö vahvistaa korvauskiintiöt ELY-keskusten toimialueittain sen jälkeen, kun ELY-keskukset ovat toimittaneet ministeriölle yhteenvedot hakemuksista (ympäristöministeriön päätös 2 §). Avustukset rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvaamiseksi maksetaan ympäristöministeriön talousarvion momentilta.

Voimassa olevan ympäristöministeriön päätöksen mukaan korvaukset maksetaan kunkin vuoden loppuun mennessä. Viime vuosina avustuksia on maksettu kahdesti vuodessa, millä on nopeutettu erityisesti keväällä syntyviä vahinkoja koskevien avustusten maksamista. Avustusmenettelyn lähtökohtana on niin ikään ollut, että avustuksia myönnetään ympäristöministeriölle vuosittain valtion talousarviossa osoitetun määrärahan puitteissa. Määrärahan niukkuuden takia vain maatalousvahingot on pyritty kattamaan täysimääräisesti.

Samaten rauhoitettujen lintujen suojelusta poikkeamista koskevien hakemusten käsittely, etenkin valkoposkikihanhien osalta, keskitettiin vuonna 2015 Varsinais-Suomen ELY-keskukseen koko Suomen osalta (lukuun ottamatta Ahvenanmaata). Nyt kuitenkin lupahakemusten käsittely on ruuhkautunut ja käsittelyajat pitkittyneet Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa. Tavoitteena oli tehostaa ja yhtenäistää poikkeuslupien käsittelyä. Valkoposkikihanhien aiheuttamien vahinkojen määrä on sen jälkeen kasvanut merkittävästi erityisesti Itä-Suomessa.

Kirjallinen kysymys KK 406/2021 vp

Lupaviranomaisen yhteistyötä alueellisten ELY-keskusten kanssa tulee tiivistää entisestään, jotta tieto alueellisista olosuhteista välittyy lupaviranomaiselle tehokkaasti. Tätä mieltä oli myös työryhmä loppuraportissaan, sillä nykyisin huomattavia vahinkoja aiheuttavan lajin karkottamista koskevat päätökset tehdään kaukana kohdealueesta. Näin ollen työryhmä esitti arvioitavaksi ja selvitettäväksi hyödyt, jotka mahdollisesti saavutettaisiin hajauttamalla luonnonsuojelulla rauhoitettuja lintuja koskevien poikkeuslupien käsittely useammalle ELY-keskukselle, esimerkiksi Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle tässä tapauksessa. Riittävät resurssit poikkeuslupien käsittelyyn on varmistettava kuitenkin kaikissa vaihtoehdoissa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Milloin hallitus siirtää luonnonsuojelulla rauhoitettuja lintuja (valkoposkihanhet) koskevien poikkeuslupien käsittelyn Varsinais-Suomen ELY-keskukselta Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle?

Helsingissä 30.6.2021

Petri Huru ps